

Takaisin k.o. sivulle

Opettajalle

Tämä on ensimmäinen osa *Monenlaista luettavaa* -kirjasarjasta. Kirjojen sisältämien erityyppisten tekstien joukosta on mahdollista löytää jokaisesta oppilasta kiinnostavia tekstejä ja aihealueita. Voit monistaa kirjasta kullekin oppilaalle parhaiten sopivat tehtävät. Sarjan kirjat pyrkivät erityisesti harjoittamaan oppilaiden lukemisen ymmärtämisen taitoja. He myös tottuvat lukemaan monenlaisia tekstejä. Kirjojen tehtäviä voivat tehdä jo ensimmäisen luokan alussa ne oppilaat, jotka ovat edistyneet pitkälle lukemisen taidoissa. Toisaalta, tehtäviä voidaan käyttää *alkuopetuksen jälkeenkin* oppilaiden taitojen mukaan. Harjoitukset soveltuvat myös *erityisopetuksessa* käytettäväksi. Tärkeää on sanavaraston laajentaminen ja vieraiden sanojen merkityksen oivaltaminen. Parhaiten tämä onnistuu, kun opettajakin ohjaa oppilaita käyttämään lauseyhteyttä uusien sanojen ymmärtämisen apuna. Tehtäviä tehdessään oppilas huomaa myös, että sama sana voi eri yhteyksissä tarkoittaa eri asioita. Lisäksi lapsia kehoitetaan keskustelemaan toisten oppilaiden tai aikuisten kanssa, kun he pyrkivät selvittämään sanojen ja sanontojen merkitystä. Monet tehtävät soveltuvat myös paritehtävinä tehtäviksi.

Kirjan harjoituksissa oppilaita rohkaistaan myös käyttämään oheismateriaalina tietokirjoja. Esimerkiksi eläinten kuvia tarkastellaan eläinkirjoista. Näin opitaan tekemään tarkkoja havaintoja. Asioita myös vertaillaan keskenään. Edelleen oppilaat oppivat vähitellen löytämään tietoteksteistä pääasiat. Tämä on vaikea, mutta erittäin hyödyllinen taito, jota tarvitaan opiskelujen edetessä yhä enemmän.

Luetun ymmärtämistä kehittää myös tarinoiden tapahtumien ennustaminen sekä päätelmien tekeminen tekstin antamien vihjeiden perusteella.

Hiiri räätälinä (kansansatua mukaellen)	5
Tiainen ja karhu (kansansatua mukaellen) . . .	7
Taikapata (kansansatua mukaellen).	10
Kokin parhaat ruokaohjeet	13
Jänis ja kilpikonna (kansansatua mukaellen) .	15
Urheiluradiosta kuultua	17
Hölmöläisten puuhia (kansansatuja muk.) . .	19
Pitteen jatkaminen	19
Valoa pirttiin.	21
Karhu.	25
Orava	27
Maailman suurin eläin	30
Suuria eläimiä	33
Nopeita eläimiä	37
Jalkapallo	40
Jääkiekko	43
Lumilautailu	46
Ostoksilla	49
Lentomatka	52
Uutisia	57

Tiainen ja karhu

Puun oksalla oli tiaisen pesä.

Karhu tuli pesän luokse ja olisi halunnut tulla tie-rai-sil-le.

Tiaisen pojat tirs-kah-te-li-vat pesässä.

- Onko isänne kotona? karhu kysyi.
- Ei ole, vastasivat pojat.

Karhu lähti tie-hen-sä.

- Olisin vain vieraisille tullut. En olisi noin pikkuisille mitään pahaa tehnyt, karhu mumisi itsekseen.

Tiainen tuli kotiin.

- Täällä kati sellainen suuri kar-va-röl-li! pojat kertoivat heti.

Tiainen levitti var-pai-tan-sa.

– Oliko se noin suuri? se kysyi.

- Voi, voi isä, paljon suurempi se oli, pojat huusivat.

Tiainen levitti toista siipeään.

– Oliko se näin suuri? se kysyi.

- Voi, voi isä, paljon suurempi se oli.

Sen silmäkin oli sitä suurempi, pojat sanoivat.

Nyt tiainen levitti molemmat siipensä ja pöy-his-ti höy-he-nen-sä.

- Näinkö suuri se oli? se kysyi.
- Voi, voi isä, et ole vielä sen kor-van-kaan kokoinen.
Se oli aivan us-ko-mat-to-man suuri, pojat sanoivat.
- Oli se miten suuri tahansa, jos minä olisin kotona ollut,
olisin ajanut sen tiehensä, isä sanoi.

Toisena päivänä karhu tuli taas tiaisen pesälle ja aikoi vieraisille.
Nyt oli tiainen kotona. Pojat näkivät karhun tulevan.

- Taas tulee tänne se eilinen suuri karvarölli.
Aja se pois! pojat huusivat.

Tiainen lentää por-hal-si heti karhun korvaan
ja alkoi pöristä, höristä ja nokkia.
Karhu lähti hädissään pakoon metsään,
jotta kiu-san-hen-ki lähtisi korvasta.

Tiainen lensi takaisin kotiin.

- Näittekös, miten sen korvasta pois talutin!
tiainen sanoi pojilleen.

I. Piirrä, millä eri tavoin tiainen näytti karhun kokoa.

2. Miksi karhu tuli tiaisen pesälle?

---

3. Missä pesä oli?

---

4. Miten tiainen ajoi karhun pois?

---

5. Kirjoita sanan viereen, keneen sadun henkilöön sana sopii.

iso _____ vahva _____

nopea _____ pelästynyt _____

6. Mitä luulet, miksi tiainen ei halunnut karhua kotiinsa vieraisille?

---

7. Kerro, mitä sadusta alleviivatut sanat tarkoittavat.

8. Keksikää parin kanssa satuun toisenlainen loppu, jossa karhu ja tiaiset ystävästyvät. Kertokaa se muille. Piirtäkää siitä myös kuva.

Agricolan Monenlaista luettavaa 1

Jääkiekko

Jääkiekkoa ei voi pelata,
jos ei osaa luistella.

Toinen tärkeä taito on
kiekon hallinta.

Hyvän pelaajan on osattava
kuljettaa kiekkoa

ja pystyttävä pitämään se itsellään.

Hänen tulee myös osata syöttää

ja ottaa vastaan toisten pelaajien syöttöjä.

Syötön vas-taan-ot-to on vielä vaikeampaa kuin syöttäminen.

Molempia pitää harjoitella ahkerasti.

Hauskinta jääkiekossa on maalin tekeminen.

Silloin tärkeää on nopea kiekon laukaus.

Näin maalivahti ei osaa odottaa sitä.

Puo-lus-tus-tai-to tekee pelaajasta ja jouk-ku-ees-ta hyvän.

Kaikkien on yhdessä puolustettava omaa maalia.

Maalivahti on aina tapahtumien kes-ki-pis-tees-sä.

Hänen on oltava koko ajan valppaana.

Tärkeää on olla oikeassa paikassa.

Näin hän pystyy estämään kiekon tulon maaliin.

Jääkiekko on raskas laji.

Erittäin tärkeää on, että pelaajilla on hyvät varusteet,

jotka suojaavat heitä louk-kaan-tu-mi-sel-ta.

1. Mitä taitoja jääkiekon pelaaja tarvitsee?

---

2. Mitä tarkoitetaan kiekon kuljettamisella?

---

3. Mitä on puolustuspeli?

---

4. Mitä maalivahti tekee?

---

5. Mitä varusteita jääkiekon pelaaja tarvitsee?

---

6. Minkä nimisistä joukkueista olet kuullut?

---

7. Minkä nimisiä pelaajia tiedät?

Agricolan Monenlaista luettavaa 1

8. Mitä tekstissä tarkoitetaan sanalla **syöttää**?

Mitä se tarkoittaa tässä lauseessa:
Hän **syöttää** tietoja tietokoneeseen.

Keksi lauseita, joissa sana **syöttää** tarkoittaa vielä muuta.
Käytä rivin alussa olevaa sanaa lauseessa.

vauva _____

lintu _____

pesäpallo _____

9. Mitä tässä lauseessa tarkoitetaan sanalla **tulee**:

Hänen **tulee** osata syöttää.

Keksi lause, jossa sana **tulee** tarkoittaa jotain muuta.

10. Mitä tässä tekstissä tarkoittaa sana **maali**?

Keksi lause, jossa maalilla tarkoitetaan jotain muuta.

11. Suunnittele jääkiekkoselostus. Keksi joukkueille hauskat nimet.